

[A. Lyngge.]

anvendes som arbejdsløn i selve Grønland, men det er også vigtigt for os, at vi på alle områder får følelsen af at være med i arbejdet, at være med til at skabe og bygge den nye tid op. Det gælder ikke blot om at gøre vigtige arbejder færdige indenfor fastsat tid og at følge den og den plan, men lige så meget om at gøre arbejdet ved hjælp af landets egne børn.

Dernæst vil jeg gerne nævne et punkt, som vi anser for at være det allervigtigste, nemlig ophjælpningen af de grønlandske erhverv, specielt landbruget og fiskeriet.

Det er ganske vist ikke nu øjeblikket til at fordybe sig i enkelthederne i dette for Grønland uhyre vigtige punkt, i hvert fald ikke så længe vi beskæftiger os med den principielle del af finanslovsforlaget; vi har iøvrigt allerede forelagt spørgsmålene for fiskeriministeren og forudser, at vi, forhåbentlig i nær fremtid, får lejlighed til en særskilt debat herom, enten i folketinget eller i Grønlandsudvalget. Jeg vil derfor i dag nøjes med at trække hovedlinierne op. Ligesom det er tilfældet for alle andre lande i verden, er større eksport for os livsvigtig. Kun gennem stigende produktion kan vi skabe flere indtægter til forbedring af de dårlige økonomiske kår i Grønland. Ude i havet findes Grønlands eneste virkelig store chance, fisken. Store værdier, millioner af kilogram, skovler de udenlandske fiskere årligt ind i havene ved Grønland, mens landets egen fattige befolkning må nøjes med en lille fangst, dels på grund af et ret udviklet produktionsmateriel, og dels fordi en stor del af bebyggelsen stadig er placeret efter jagtmæssige hensyn. Disse befolkninger deltager i altfor ringe grad i den for landet livsvigtige fiskeproduktion. Vor opgave må derfor være efterhånden at indrullere disse befolkningsdele som fiskere og arbejdskraft i fiskeriet. Det er dog ikke meningen, at andre erhverv skal forsømmes af den grund. Men ingen af de nuværende erhverv kan tilsyneladende skabe så store forhåbninger som fiskeriet, og det ser ud til, at det kan skabe befolkningen langt bedre kår, end sælfangsten nogensinde har kunnet.

Staten har allerede bidraget med et stort og godt arbejde for at udvikle erhvervene, navnlig indenfor landbrug og fiskeri. Især i de senere år har Den kgl. grønlandske Han-

del gjort et stort arbejde for at udvikle fiskeriet. I mange år har Grønlandsdepartementet ydet grønlandske fiskere rentefri lån til anskaffelse af motorbåde. I år fik vi en stor lånefond med adgang til rentebærende lån til erhvervsdrivende. Men endnu mangler vi bl. a. gode fiskerihavne til den hurtigt voksende motorbådsflåde, af hvilken grund der hvert år hvalhavarerer eller forliser både i vore udækkede havne. Endnu kan vi ikke rigtig oparbejde „Lofoten-fiskeriet“ i visse fiskerige fjorde om vinteren og foråret. Vi mangler reparationsværksteder, fabrikker og andet produktionsmateriel.

Det, der stadigvæk mangler i Grønland, er kapital og værdier i selve landet, indtægter, der virkelig kommer grønlænderne til gode. Selvfølgelig, når man sammenligner de nuværende forhold med tidligere tider, er der sket fremskridt, og det har navnlig det nuværende styre æren for, men disse fremskridt er små endnu. Endnu i år er der kun anslået 5 mill. kr. som indtægt til grønlænderne som betaling for indleverede produkter. Det er for lidt som betaling til en befolkning på 24 000 mennesker. Eller er det måske det, som kritiseres som for stærk udvikling? Nej, i hvert fald går det ikke altfor stærkt i økonomisk henseende. Den store, jævne befolkning i Grønland har endnu for små indtægter, og de økonomiske forhold er yderligere vanskeliggjort ved de store prisstigninger, der ifølge kommissionsbetænkningen har fundet sted.

Lønarbejderne har fået reguleringstillæg ifølge pristallet, men fangerne og fiskerne, der ikke kan få sådanne, har lidt under disse prisstigninger. Jeg vil derfor gerne på fiskernes side rette den forespørgsel, om det ikke er muligt, at fiskerne kan få en slags tilskud i form af højere fiskepriser som godtgørelse for prisstigningerne. Nu ser jeg i aviserne — „Politiken“ for den 23. november — at man på Færøerne venter at kunne realisere et omfattende nybygningsprogram af fiskerfartøjer, bl. a. ved hjælp af Marshallpengene. Det fattige Grønland kan også trænge til at få sin andel af Marshallpengene til ophjælpning af erhvervene. Dette siger jeg til overvejelse hos rette vedkommende.

Endnu et vigtigt økonomisk spørgsmål vil jeg gerne berøre her for at støtte det ærede medlem hr. Frederik Lyngge, der har ventileret spørgsmålet under åbningsdebatten.